

УДК 324:305(477)»2020»

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.54.29>

ВПЛИВ ҐЕНДЕРНИХ КВОТ НА РОЗМІЩЕННЯ КАНДИДАТІВ У ВИБОРЧИХ СПИСКАХ НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ 2020 РОКУ В УКРАЇНІ

Віталій Лебедюк

*Національний університет «Острозька академія»,
кафедра національної безпеки та політології
вул. Семінарська, 2, 35800, м. Острог, Україна*

Юрій Морозюк

*Громадська організація «Школа політичної аналітики – ПОЛІС»
вул. Семінарська, 2, 35800, м. Острог, Україна*

У дослідженні проаналізовано вплив ґендерних квот на розміщення кандидатів у виборчих списках до Рівненської обласної ради на місцевих виборах в Україні у 2020 році. Відсутність детальних даних про результати місцевих виборів в Україні суттєво ускладнює процес проведення досліджень та перевірки відповідних гіпотез щодо політичних процесів на місцевому рівні. Більшість існуючих досліджень зосереджені на представництві жінок на парламентських виборах, тоді як дослідження щодо їхньої участі у місцевих виборах залишаються фрагментарними, що пояснює брак відповідних результатів досліджень. Для аналізу результатів дослідження використано дані Рівненської обласної територіальної виборчої комісії та інформацію про політичний досвід кандидатів з платформи ПолітХаб, розробленої Громадським рухом ЧЕСНО. Запровадження обов'язкових ґендерних квот мало на меті збільшити представництво жінок у місцевих радах. Однак політичні партії часто розміщували жінок-кандидаток на менш вигідних позиціях у виборчих списках, що знижувало їхні шанси бути обраними, незважаючи на квоти. Дослідження підкреслює, що ґендерні квоти збільшили представництво жінок-кандидаток у виборчих списках, але нерівномірний розподіл політичного досвіду серед кандидатів зменшував шанси жінок-кандидатів на отримання сприятливих позицій у виборчому списку. Дослідження також демонструє значну диспропорцію у ймовірності бути висунутими на високі місця у виборчих списках, причому кандидати-чоловіки мали вищу ймовірність, ніж кандидати-жінки, незалежно від їхнього політичного досвіду. Результати дослідження свідчать про те, що формальне дотримання політичними партіями ґендерних квот не обов'язково означає рівні можливості для жінок-кандидатів, оскільки неформальні критерії відбору часто є причиною розміщення жінок на менш сприятливих позиціях у виборчих списках.

Ключові слова: політичні партії; місцеві вибори; виборча реформа; ґендерна квота; висування кандидатів.

Вступ. Місцеві вибори в Україні у 2020 році проводилися в рамках нової виборчої системи та в контексті нового адміністративно-територіального устрою. У виборчому законодавстві, який вступ у дію 1 січня 2020 року, закладено пропорційну виборчу систему із гнучкими списками та обов'язкові ґендерні квоти [1]. Під час голосування на місцевому рівні виборці зобов'язані спочатку віддати свій голос за партію і, за бажанням, вони мають можливість вписати порядковий номер кандидату від відповідної політичної партії. Процес об'єднання територіальних громад призвів не тільки до зміни адміністративно-територіальної конфігурації, а й кількості місцевих депутатів [2]. Кількість мандатів до органів місцевого самоврядування зменшилася на 78% у порівнянні з попередніми місцевими виборами 2015 року. Більше того, незважаючи на впровадження обов'язкових законодавчих

гендерних квот у 2020 році, не відбулося суттєвого зростання жінок-депутатів у порівняно з місцевими виборами 2015 року (з -11,3% у 2015 році до -12,4% у 2020 році для обласних, районних та міських рад [3]. Ця невідповідність участі жінок у виборах та їх присутності в місцевих законодавчих органах вимагає подальшого вивчення. Отже, політичні партії були змушені враховувати нові інституційні умови під час відбору кандидатів до територіальних виборчих списків.

Мета та завдання. Метою дослідження є з'ясувати, які чинники протидіяли механічному збільшенню пропозиції жінок-кандидатів після запровадження обов'язкових гендерних квот на місцевих виборах 2020 року в Україні. Таким чином робиться спроба вирішити наступні дослідницькі питання: Як вплинули гендерні квоти на покращення політичних перспектив жінок? Чи сприймали політичні партії гендерні квоти як нав'язаний зовні підхід до формування виборчих списків і таким чином віддавали перевагу кандидатам чоловічої статі? Досягнення мети передбачає розв'язання наступних дослідницьких завдань: 1) проаналізувати порядок розміщення кандидатів у територіальних виборчих списках; 2) зібрати та структурувати відповідну статистичну інформацію про соціально-демографічні характеристики та політичний досвід кандидатів у депутати; 3) протестувати чинники, які потенційно можуть впливати на ймовірність бути висунутим на вигідну позицію у територіальному виборчому списку.

Більшість наукових досліджень щодо представництва жінок в українській політичній сфері стосуються парламентських виборів [4; 5; 6], тоді як участь жінок у місцевих виборчих вивчена фрагментовано [7; 8]. Щоб дати відповідь на поставлені дослідницькі питання, ми зібрали унікальний набір даних на прикладі виборів до Рівненської обласної ради. Такий методологічний підхід обумовлений браком комплексних даних про результати місцевих виборів в Україні [9]. Таким чином основним джерелом інформації є постанови Рівненської обласної територіальної виборчої комісії, що містять детальну виборчу інформацію по кожному кандидату в депутати [10]. Поряд з тим ми зібрали інформацію про політичний досвід кандидатів, скориставшись платформою «ПолітХаб», розробленою Громадським рухом ЧЕСНО [11].

Українські дослідники провели загальний аналіз основних наслідків впровадження нової виборчої системи на місцевих виборах, зосередившись на виборах до Львівської обласної ради [12], Рівненської обласної ради [13] та Харківської обласної ради [14]. Результати цих досліджень привели до тотожних висновків. Тому більш поглиблене вивчення позиціонування кандидатів у територіальних виборчих списках на виборах до Рівненської обласної ради може стати ґрунтовним кроком у осмисленні гендерних упереджень політичних партій щодо кандидатів на місцевих виборах 2020 року в Україні.

Методи дослідження. Основний пояснювальний чинник, розглянутий у нашому аналізі, стосується статі кандидата. Також ми визначаємо дві безперервні змінні (вік кандидата та стандартизований показник розміру партії для врахування кількості кандидатів, висунутих у виборчому окрузі). Операціоналізація політичного досвіду досягається за допомогою різних змінних, що відображають особистісні характеристики кандидатів (такі як партійна приналежність, поточна виборна посада на місцевому рівні (*incumbent local*), участь у минулих виборах та успіх у попередніх виборчих кампаніях). Одночасно ми враховуємо додатковий особистий досвід кандидата, вивчаючи його перебування на керівних посадах у бюджетних установах (*local offices*). Цей аспект має вирішальне значення у контексті процесу призначення керівників бюджетних структур (наприклад, головного лікаря, директора школи тощо). Наприклад, на призначення та відсторонення керівника муніципальної бюджетної установи впливає голова територіальної громади, а обласна рада

вирішує питання, пов'язані з призначенням та звільненням керівників бюджетних установ, що знаходяться під її юрисдикцією.

Таким чином, політичні партії намагаються використати свій вплив, впливаючи або безпосередньо беручи участь у відборі керівників бюджетних (комунальних) установ, відповідальних за основні державні послуги. Ми диференціюємо позицію кандидата залежно від того висунуті вони парламентською чи непарламентською партією. Вважається, що парламентські партії мають більші можливості залучати політично досвідчених кандидатів, потенційно надаючи їм більш привабливі пропозиції.

У дослідженнях щодо розміщення кандидатів у виборчих списках використовують різні підходи до визначення «життєздатна позиція» або «реалістична позиція». Наприклад, Патрік ван Еркель стверджує, що поза першою позицією у виборчому списку кінцеву позицію також можна вважати життєздатною, оскільки вона часто служить для призначення впливових політиків, здатних легко подолати виборчий поріг [15]. Водночас існує науковий дискурс щодо кількості вигідних позицій у виборчому списку. Мацей Горецький та Паула Куколович стверджують, що кількість «життєздатних» позицій має бути рівною, причому принаймні дві початкові позиції у виборчому списку вважаються такими, щоб сприяти досягненню теоретичної гендерної рівності [16]. Шеррі Кунович стверджує, що три перші позиції у виборчому списку мають важливе значення, оскільки вони залежать від величини гендерної квоти [17]. Адам Гендзвіл і Томаш Жултак виступають за більш комплексний підхід до операціоналізації поняття «життєздатної позиції» і стверджують, що кількості вигідних позицій залежить від кількості здобутих мандатів партіями в окрузі [18]. Якщо гендерні квоти та відповідна виборча структура зберігаються протягом більш ніж двох виборчих циклів, то кількість «життєздатних» позицій визначається кількістю здобутих партіями місць на попередніх виборах [20]. У нашому дослідженні ми поєднуємо розглянуті підходи та конструємо дві залежні змінні враховуючи першу позицію і перші дві позиції у територіальних виборчих списках, оскільки жодна партія не здобула більше двох мандатів у окремому виборчому окрузі. Для вивчення гендерної упередженості щодо розміщення кандидатів у виборчих списках ми оцінюємо ймовірність кандидата бути номінованим на першу позицію у виборчому списку та ймовірність бути включеним до «життєздатних» позицій у виборчого списку (дві перші позиції).

Наша основна гіпотеза щодо розміщення кандидатів політичними партіями на вигідних позиціях сформульована наступним чином: жінки-кандидати мають меншу ймовірність бути розміщеними на вигідних позиціях у виборчому списку незалежно від їхнього політичного досвіду. Для того, щоб перевірити нашу гіпотезу, ми аналізуємо дані щодо кандидатів, внесених до територіальних виборчих списків (631 кандидат) до Рівненської обласної ради під час місцевих виборів в Україні у 2020 році.

Результати. Впроваджена виборча система з гнучкими списками дає можливість вивчити поведінкові тенденції політичних партій при висуненні кандидатів на конкретні позиції у виборчому списку та поведінку виборців під час преференційного голосування. Впроваджена 40% гендерна квота вимагала обов'язкового дотримання політичними партіями відповідного принципу при складанні територіальних виборчих списків, де дві позиції з кожної п'ятірки кандидатів закріплюються за іншою статтю [1]. Таким чином, політична партія зобов'язана висувати мінімум 5 кандидатів у кожному територіальному виборчому окрузі.

Прямий ефект гендерних квот простежується у збільшенні представництва жінок-кандидатів у виборчих списках, хоча такі чинники, як участь у виборах, партійна приналежність та чинна посада кандидата, можуть перешкоджати цьому ефекту,

зменшуючи ймовірність того, що жінки-кандидати зможуть посісти вигідну позицію у виборчому списку. Отже, неформальні критерії відбору кандидатів та розміщення жінок на менш вигідних позиціях у виборчому списку протидіють представництву жінок у політичній сфері.

Аналіз розташування кандидатів у виборчих списках показує, що, як правило, політичні партії віддавали перевагу кандидатам чоловічої статі з політичним досвідом, що узгоджується з нашим початковим припущенням. Жінки-кандидати становлять меншість в абсолютному вираженні на вигідних позиціях у виборчому списку в частині здобуття мандату на попередніх виборах (у 4,2 рази менше, ніж кандидати чоловічої статі) та участі на попередніх виборах (у 2,6 рази менше, ніж кандидати чоловічої статі). Дані, що стосуються партійної приналежності кандидатів та обіймання керівної посади у бюджетних установах, демонструють чітку тенденцію, коли частка жінок-кандидатів зростає лише після четвертого місця у виборчому списку. Сукупні дані про розміщення кандидатів у виборчому списку свідчать про помітну диспропорцію у співвідношенні жінок-кандидатів на вигідних позиціях у першій п'ятірці виборчого списку. Виявлені закономірності свідчать про те, що жінки-кандидати з еквівалентним політичним досвідом були розміщені на нижчих позиціях у виборчих списках порівняно з їхніми колегами чоловіками. Таким чином, політична партія формуючі відповідні пропозиції, у вигляді розташування на певних позиціях у виборчому списку, визначає електоральні шанси жінок-кандидатів бути обраними.

У таблиці 1 представлені результати бінарного логістичного регресійного аналізу. Моделі можна класифікувати на ті, що включають політичний досвід кандидата (моделі 2 та 4) та моделі без політичного досвіду (моделі 1 та 3). Перетворення коефіцієнтів регресії в коефіцієнти шансів було здійснено для спрощення розуміння результатів, враховуючи нелінійний зв'язок між залежними та незалежними змінними. Отже, результати інтерпретуються з точки зору ймовірностей. Коли значення є статистично значущим і перевищує 1, ймовірність впливу конкретної незалежної змінної зростає, і навпаки, якщо значення нижче 1 – ймовірність зменшується.

Незалежно від того, враховуємо ми політичний досвід кандидатів чи ні, ймовірність потрапляння жінок-кандидатів на першу позицію чи на вигідні позиції у виборчому списку була значно нижчою, ніж у випадку чоловіків-кандидатів (таблиця 1). Отримані результати підтверджують нашу першу гіпотезу, а це означає, що політичні партії протидіяли законодавчим гендерним квотам і систематично розміщували жінок-кандидатів на нижчих позиціях у виборчому списку. Незважаючи на те, що частка жінок-кандидатів зросла у виборчому списку, їх загальний політичний досвід був суттєво нижчим у порівнянні з чоловіками-кандидатами. Дослідження, проведене на прикладі українських міст на виборах 2015 року, вказує на те, що найбільший ефект на ймовірність дотримання гендерної квоти партіями мала частка жінок-депутатів, обраних за результатами місцевих виборів 2010 року [8]. Тобто там де була більша кількість політично досвідчених жінок-кандидатів зростала й кількість жінок-депутатів.

Наприклад, ймовірність зайняти першу позицію у виборчому списку для політично недосвідченого чоловіка-кандидата становила в середньому 23,4%, тоді як для жінки-кандидата – 4,1%. Якщо ми розглядаємо ймовірність посісти життєздатну позицію у виборчому списку то, розрив між політично недосвідченими чоловіками-кандидатами та жінками-кандидатами зростає (для чоловіка-кандидата ймовірність становить 25%, а для жінки-кандидата – 4%). Отже, політичні партії були гендерно упередженими в питанні розміщення кандидатів на життєздатні позиції у виборчому списку, навіть якщо вони не мали відповідного політичного досвіду. Під час місцевих виборів спостерігався механічно

Таблиця 1

Оцінка впливу гендерних квот на позиції кандидатів у виборчому списку

	Перша позиція (модель 1)		Перша позиція (модель 2)		Вигідна позиція (модель 3)		Вигідна позиція (модель 4)	
	Odds Ratios	CI	Odds Ratios	CI	Odds Ratios	CI	Odds Ratios	CI
(Intercept)	0.31 ***	0.24 – 0.39	0.38	0.12 – 1.16	0.33 ***	0.26 – 0.42	0.38	0.13 – 1.14
стать [female]	0.14 ***	0.07 – 0.26	0.16 ***	0.08 – 0.31	0.13 ***	0.07 – 0.24	0.15 ***	0.08 – 0.28
розмір партії	0.74 *	0.58 – 0.95	0.64 **	0.48 – 0.84	0.82	0.64 – 1.03	0.73 *	0.55 – 0.94
вік			0.98	0.96 – 1.00			0.98	0.96 – 1.01
партійність			1.32	0.78 – 2.20			1.39	0.84 – 2.30
виборна посада			4.48 **	1.43 – 13.50			3.96 *	1.29 – 11.76
бюджетна посада			1.39	0.75 – 2.50			1.38	0.76 – 2.47
попередні вибори			1.38	0.76 – 2.48			1.29	0.72 – 2.28
обиралися раніше			5.15 ***	2.41 – 11.24			4.59 ***	2.17 – 9.90
Парламент-ська партія			1.01	0.62 – 1.64			1.08	0.67 – 1.75
Observations	631		631		631		631	
R ² Tjur	0.084		0.179		0.084		0.170	
AIC	485.925		456.948		497.842		473.240	

* p<0.05 ** p<0.01 *** p<0.001

Джерело: власні розрахунки авторів.

обумовлений ефект кількістю номінованих кандидатів у виборчому списку, який, з одного боку, збільшував електоральні шанси на обрання жінок-кандидатів, а з іншого – зменшував шанси на отримання життєздатної позиції.

Якщо контролювати політичний досвід кандидатів, то ми також спостерігаємо суттєві диспропорції у ймовірності бути номінованим на життєздатні позиції у виборчих списках. Наприклад, ймовірність зайняти першу позицію у виборчому списку для чинного чоловіка-депутата в середньому становить 42%, тоді як для жінки-депутата – 11%. Для кандидатів, які здобули мандат на попередніх виборах, ці ймовірності становлять 45% та 12% відповідно. У випадку поєднання цих двох видів політичного досвіду розрив стає ще більшим (79% та 38% відповідно). Ймовірність зайняти життєздатну позицію у виборчому списку також суттєво не зменшує розриви між політично досвідченими кандидатами. Наприклад, ймовірність зайняти життєздатну позицію у виборчому списку для чинного чоловіка-депутата в середньому становить 41%, тоді як для жінки-депутата – 10%. Для кандидатів які здобули мандат на попередніх виборах ці ймовірності становлять 45% та 11% відповідно, а у випадку поєднання комбінації політичного досвіду розрив стає ще суттєвішим (76% та 33% відповідно).

Політичні партії підійшли формально до процесу дотримання законодавчих гендерних квот, оскільки розміщували на життєздатних позиціях політично досвідчених кандидатів, які у абсолютній більшості були чоловіками. Отже, зменшення частки жінок у представницьких органах влади на місцевому рівні пов'язане з нерівномірним розподілом політичного досвіду серед кандидатів. На розподіл виборчого капіталу впливають попередні стратегії висування кандидатів та існуючі гендерні упередження в політичній сфері [21]. Незважаючи на те, що на місцевих виборах 2015 року діяла пропорційна виборча система із закритими списками, політичні партії дотримувалися гендерної квоти в тим міських рада, де було більше жінок-депутатів [8]. Пропорційна виборча система із гнучкими списками на місцевих виборах 2020 року створила додаткові виклики для політичних партій, оскільки необхідно було дотримуватися законодавчої гендерної квоти з однієї сторони, а з іншої – розмістити кандидатів у виборчих списках таким чином, щоб максимізувати електоральний результат. Тому гендерне упередження політичних партій проявляється через систематичне розміщення жінок-кандидатів на невігідних позиціях у виборчому списку від виборів до виборів, що створює кумулятивний ефект нерівномірного розподілу політичного досвіду між кандидатами і, таким чином, протидіє бажаному ефекту гендерних квот щодо збільшення жіночого представництва у представницьких органах влади.

Висновки. За результатами проведеного аналізу ми можемо стверджувати, що, незважаючи на збільшення частки жінок-кандидатів, вплив гендерних квот на представництво жінок нівелюється гендерною упередженістю політичних партій у процесі висування кандидатів та диспропорцією політичного досвіду кандидатів, що призводить до незначного збільшення частки обраних жінок (протидія механічному ефекту квот). Ми свідомі того, що результати отримані на прикладі однієї області можуть відрізнятися від інших регіонів, але загальний ефект, з великою ймовірністю, буде зберігатися. Відтак залишаються відкритими наступні питання, які можна буде протестувати за результатами наступних виборів (за умови збереження чинної виборчої системи): “Чи змінять політичні партії свої стратегії щодо розміщення жінок-кандидатів у виборчих списках, якщо суттєво зросте їх політичний досвід?”, та “Чи залишаться виборці гендерно неупередженими до кандидатів?”.

Механічний ефект від впровадження законодавчих гендерних квот простежується через суттєве збільшення частки жінок-кандидатів, але у довгостроковій перспективі може конвертуватися у збільшення частки жінок-депутатів за умови відсутності гендерно

упередженого ставлення до кандидатів. Упередженість політичних партій відображається через ефект позиції кандидатів у виборчому списку, що і є причиною низьких електоральних результатів жінок-кандидатів. Відтак порядок кандидатів у списку має прямий вплив на ймовірність бути обраним. Таким чином, незважаючи на обмежений доступ до первинних даних результатів місцевих виборів 2020 року в Україні, ми намагалися подолати розрив у знаннях щодо впливу законодавчих гендерних квот на представництво жінок у місцевих органах влади на основі детальних даних до типової обласної ради.

Список використаної літератури

1. Виборчий кодекс України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#>. (дата звернення: 05.12.2022).
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-20#Text> (дата звернення: 06.12.2022).
3. Гендерний моніторинг місцевих виборів. Центральна виборча комісія. URL: <https://www.cvk.gov.ua/actualna-informaciya/187243.html> (дата звернення: 15.12.2020).
4. Kostiuchenko T., Martsenyuk T., Oksamytna S. Women Politicians and Parliamentary Elections in Ukraine and Georgia in 2012. *East/West: Journal of Ukrainian Studies*. 2015. Vol. 2, No. 2, pp. 83–110. DOI: <https://doi.org/10.21226/T2X30R>.
5. Thames F. C. The Electoral System and Women's Legislative Underrepresentation in Post-Communist Ukraine. *Comparative Politics*. 2018. Vol. 50, No. 2, pp. 251–269. DOI: <https://doi.org/10.5129/001041518822263656>.
6. Birch S. Women and Political Representation in Contemporary Ukraine. In *Women's Access to Political Power in Post-Communist Europe*, edited by Richard E. Matland and Kathleen A. Montgomery O. 2003. Oxford University Press.
7. Dean L., Dos Santos P. The Implications of Gender Quotas in Ukraine: A Case Study of Legislated Candidate Quotas in Eastern Europe's Most Precarious Democracy. *Teorija in Praksa*. 2017. Vol. 54, No. 2, pp. 355–375.
8. Thames F. C., Bloom S. When Are Gender Quotas Fulfilled? Party Strategy and Historical Memory in Ukrainian City Elections. *Politics & Gender*. 2023. Vol. 19, No. 2, pp. 457–481. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1743923X22000125>.
9. Офіційний веб-сайт Центральної виборчої комісії України. URL: https://cvk.gov.ua/vibory_category/mistsevi-vibori.html (дата звернення: 12.12.2021).
10. Документи Рівненської обласної територіальної виборчої комісії. Рівненська обласна рада. URL: <https://ror.gov.ua/dokumenty-teritorialnoyi-viborchoyi-komisiyi>. (дата звернення: 12.11.2022).
11. Платформа “ПолітХаб”. Громадський рух ЧЕСНО. URL: <https://www.chesno.org/politician/> (дата звернення: 12.12.2023).
12. Бойко Н. Наскільки відкритими виявилися “відкриті списки”? *VoxUkraine*. URL: <https://voxukraine.org/naskilki-vidkritimi-viyavilis-vidkriti-spiski/> [дата звернення: 05.12.2020].
13. Лебедюк В. Ефекти виборчої реформи на місцевих виборах 2020 року в Україні: регіональний контекст. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2022. № 42, с. 260–267. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.42.34>.
14. Фісун О., Авксентьев А. Дворівнева пропорційна виборча система в Україні: крос-регіональний аналіз першої апробації. *Політичні дослідження*. 2021. Вип. 2. с. 62–79. DOI: <https://doi.org/10.53317/2786-4774-2021-2-3>.
15. van Erkel P. *Preferential votes: Explaining individual electoral success in intra-party competition*, Antwerpen: The University of Antwerp, 2017. 283 pp. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.23183.48809>.

16. Górecki M. A., Kukołowicz P. Gender quotas, candidate background and the election of women: A paradox of gender quotas in open-list proportional representation systems. *Electoral Studies*. 2014. Vol. 36 (December), pp. 65–80. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2014.06.009>.
17. Kunovich S. Unexpected Winners: The Significance of an Open-List System on Women's Representation in Poland. *Politics & Gender*. 2012. Vol. 8, No. 2, pp. 153–177. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1743923X12000141>.
18. Gendźwiłł A., Żółtak T. Do Parties and Voters Counteract Quota Regulations? The Impact of Legislative Gender Quotas on Ballot Ranking and Preference Voting in Poland. *Politics & Gender*. 2020. Vol. 16, No. 1, pp. 199–229. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1743923X18000880>.
20. Put, G.-J., Smulders J., Maddens B. Party nomination strategies in flexible-list systems: Do preference votes matter for realistic list positions? *Party Politics*. 2021. Vol. 27, No. 2, pp. 3760382. DOI: <https://doi.org/10.1177/1354068819858590>.
21. Kukovič S. Women in Slovenian Local Politics: Female Mayors 1994–2022. *Journal of Comparative Politics*. 2023. Vol. 16, No. 2, pp. 86–100.

THE IMPACT OF GENDER QUOTAS ON BALLOT RANKING IN THE 2020 LOCAL ELECTIONS IN UKRAINE

Vitalii Lebediuk

*National University of Ostroh Academy,
Department of National Security and Political Science
Seminarska str., 2, 35800, Ostroh, Ukraine*

Yurii Moroziuk

*The School for Political Analysis "Polis"
Seminarska str., 2, 35800, Ostroh, Ukraine*

This study analyzed the impact of gender quotas on the placement of candidates on electoral lists for the Rivne Regional Council in the 2020 local elections in Ukraine. The lack of detailed data on the results of local elections in Ukraine significantly complicates the process of conducting research and testing relevant hypotheses on political processes at the local level. Most existing studies focus on the representation of women in parliamentary elections, while research on their participation in local elections remains fragmented, which explains the lack of relevant research. To analyze the results of the study, we used data from the Rivne Regional Territorial Election Commission and information on the political experience of candidates from the PolitHub platform developed by the CHESNO Social Movement. The introduction of mandatory gender quotas was intended to increase the representation of women on local councils. However, political parties often placed female candidates in less favorable positions on election lists, which reduced their chances of being elected despite the quotas. The study emphasizes that gender quotas increased the representation of female candidates on electoral lists, but the uneven distribution of political experience among candidates reduced the chances of female candidates obtaining favorable positions on the electoral list. The study also demonstrates a significant disparity in the probability of being nominated for high positions on electoral lists, with male candidates having a higher probability than female candidates, regardless of their political experience. The results of the study suggest that formal compliance with gender quotas by political parties does not necessarily mean equal opportunities for women candidates, as informal selection criteria often result in women being placed in less favorable positions on electoral lists.

Key words: political parties; local elections; electoral reform; gender quota; party nomination.